

Lokal handlingsplan för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen

Den lokala handlingsplanen tillsammans med Högskolornas* VFU-guider för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen utgör styrdokument och stöd för rektorer/förskolechefer, lokala lärarutbildare och arbetslag samt samordnare i arbetet under den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Den visar också vad Söderhamns kommun vill med sin verksamhet och vad som kan erbjudas lärarstudenter.

VFU är en viktig utvecklingsmotor för Söderhamns kommuns förskolor och skolor.

Vad är VFU?

Lärarutbildningen är en akademisk yrkesutbildning där verksamhetsförlagd utbildning – VFU – utgör en integrerad del i kurser inom lärarprogrammen. Den verksamhetsförlagda utbildningen planeras i samverkan mellan Högskolor och Söderhamns kommun med syftet att utbilda pedagoger med den kompetens som examensordningen föreskriver. Samverkan innebär för Söderhamns kommun även att VFU är ett medel för långsiktig rekrytering av pedagoger.

Den del av utbildningen som är förlagd till vår kommun skall visa studenterna ett **föredömligt** arbete vad gäller ledarskap, samarbete, inflytande, ansvar och lärmiljöer.

På nästa sida beskriver vi hur vi ser på dagens och framtidens verksamhet i våra förskolor och skolor.

* För närvarande har vi samarbetsavtal med Högskolan i Dalarna, Högskolan i Gävle samt Mittuniversitetet Sundsvall – Härnösand.

Dagens och framtidens verksamhet i Söderhamns kommuns förskolor och skolor

I Söderhamn ser vi dagens och framtidens förskolor och skolor som miljöer där barn och elever stimuleras och bekräftas, utvecklar sina kunskaper och sitt lärande, utvecklar tänkande och skapande, lär sig reflektera och kommunicera, samt att umgås och samarbeta under demokratiska former.

Vår strävan är förskolor och skolor;

- som präglas av professionell personal som sätter barn och elever i centrum och där barn och elever bekräftas och når målen
- där personalen har stor kunskap om sitt uppdrag, liksom förmåga att omsätta denna kunskap i praktisk handling
- där personalen arbetar i arbetslag och i mycket hög utsträckning samarbetar med varandra både inom och utom arbetslagen
- som bidrar till en hållbar struktur för språk-läs- och skrivutveckling i skolan
- där innovationstänkande, entreprenörskap och värdeskapande pedagogik genomsyrar alla utbildningsnivåer
- där tematiskt arbete är vanligt och där arbetet i svenska och humanistiska ämnen också ses som en möjlighet att åstadkomma förbättringar av barn och elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap
- med ett lärandearbete kännetecknat av att vara barn, elevaktivt och tankeutmanande
- med en verksamhet där t ex etiska begrepp, värdegrund och demokratiska principer prövas, analyseras, värderas och utvecklas
- med allt högre grad av delaktighet och inflytande
- där barn och elever utvecklar en digital kompetens
- där personal har kompetens att välja och använda digitala verktyg i utbildningen
- där barn och elever utvecklar initiativförmåga och idéer, odlar drömmar och fantasi
- där barn och elever lär sig göra medvetna egna val samt tar ansvar för sina val
- där barn och elever tränar och utvecklar sin reflektions- och analysförmåga
- där barn och elever får vara medskapare i sitt lärande = företagare för sitt eget liv
- där barn och elever tränar olika samverkansformer

Med ovanstående för ögonen sker den spännande och utvecklande yrkesutbildningsresan med bl a våra lokala lärarutbildare, arbetslag och rektorer vid lärarstudentens sida.

Partnerområden, fadderskap, placeringar och tjänst

Den verksamhetsförlagda utbildningen förläggs i partnerskolor där vi har personal som är utbildade lokala lärarutbildare.

Fadderskapet syftar till att underlätta för lärarstudenten att under sin utbildningstid ha kontinuerlig kontakt och klar kontaktväg med partnerskolan. Innehållet i fadderskapet görs upp mellan lärarstudent och lokal lärarutbildare med stöd från högskolornas styrdokument.

Det är den lokale samordnaren som arrangerar placering av lärarstudenten, efter samråd med rektor för partnerskolan.

Med våra lokala lärarutbildare, arbetslag och rektorer ges studenterna möjligheter till en gedigen utbildning och får del av vår verksamhet och vilka yrken vi kan erbjuda.

Kriterier för lokala lärarutbildare och medverkande arbetslag

Våra lokala lärarutbildare har utsetts utifrån att de är lämpliga för uppgifterna som ingår i att vara lokal lärarutbildare. De är utbildade för uppdraget och ingår i ett väl fungerande arbetslag, som är delaktiga i VFU-arbetet.

Vad vi menar med ett väl fungerande arbetslag är att alla medlemmarna i arbetslaget;

- har stor insikt om verksamhetens mål och uppdrag
- samarbetar och nyttjar varandras kompetens i arbetet för att barn och elever ska nå uppsatta mål
- värnar om att alla medlemmar i arbetslaget ska komma till tals, bli lyssnade på och mötas med respekt i en tillåtande, prestigefri atmosfär
- tillåter misslyckanden, ser fel som källor till lärande och vågar ge konstruktiv kritik
- har god ledarskapsförmåga
- är självständiga, samarbetsvilliga, lärande och skapande individer
- är jämställda, olikheter som ålder, kön, utbildning och yrkes- och livserfarenheter ses som en tillgång
- har kompetens och engagemang för att arbeta med sammanhang, ämnesövergripande och med hela barnets, elevens utveckling
- fungerar som en lärande organisation – där reflektion, utvärdering, förbättringar och kompetensutveckling i arbetet är viktiga och nödvändiga ingredienser samt bidrar till arbetslagets och hela organisationens utveckling
- har olika kompetensprofiler som sammantaget täcker in målen i styrdokumentet och uppdraget
- har inflytande över och ansvar för det dagliga arbetet

Skolhuvudmannens, rektor, lokal lärarutbildare, arbetslagets och samordnares uppgifter och ansvar

Vad som ingår i och förväntas av skolhuvudmannens, lokal lärarutbildares, arbetslagets samt rektors arbete med lärarstudenterna framgår av högskolornas VFU-guider för verksamhetsförlagd utbildning, kursplaner och av nedanstående.

Skolhuvudmannen (Barn- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp)

- ansvarar för att en lokal handlingsplan för VFU utformas, uppdateras och följs upp. I handlingsplanerna tydliggörs rollerna för lokal lärarutbildare (LLU), rektor samt lokal samordnare (LSO)
- ansvarar för att studenten får en helhetsbild av förskolan, skolans verksamhet, dess ledning och organisation
- den lokala handlingsplanen presenteras för studenten

Rektor

Information och ansvar

- utser en LLU för studenten i samråd med LSO
- följa upp högskolans utvärdering av VFU
- ansvarar för att LLU ges möjlighet till nödvändig kompetensutveckling för uppdraget
- vilka styrdokument som styr verksamheten och hur arbetet anpassas till dessa
- styrning och beslut (mål- och resultatstyrningen och dess konsekvenser, vad beslutas av rektor och hur beslut fattas)
- hur det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) tas tillvara, används och hur det påverkar arbetet och bidrar till förbättringar
- resursfördelning
- vad som styr kompetensutvecklingsinsatser och vilka möjligheter till kompetensutveckling som finns
- förskolor och skolors organisation, tidsanvändning och var olika personalkategorier finns i organisationen och deras resp. huvuduppgifter.
- ämnesövergripande kunskapsområdets integrering i undervisningen i olika ämnen och hur entreprenörskap/värdeskapande arbete löper som en röd tråd genom all utbildning i Söderhamns kommun
- arbetslaget och dess funktion, uppgifter, arbete, befogenheter och ansvar
- hur det elevvårdande arbetet bedrivs och anpassning av stödåtgärder sker till elever i behov av särskilt stöd samt studie- och yrkesvägledning
- sekretess och personuppgifts lagen (GDPR) i vår verksamhet
- barn- och elevinflytande
- att vara rektor och synen på ledarskap
- att arbeta i Söderhamns kommuns förskolor och skolor och vad vi kan erbjuda blivande lärare

Inför VFU

- begära in utdrag ur polisens belastningsregister av student innan VFU-period påbörjas
- ansvarar för att goda förutsättningar skapas för studenten under den verksamhetsförlagda utbildningen
- ger LLU tid för planering och reflektion tillsammans med studenten
- ansvarar (tillsammans med LLU och arbetslag) för att studenten får en ordentlig introduktion i partnerområdet så att studenten känner sig välkommen, och har nödvändiga kunskaper om partnerområdets verksamhet

Under VFU

- stöttar LLU under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) t ex om det finns risk för att studenten inte når målen.
- informerar studenten om sekretessregler, och ser till att studenten skriver under sekretessdokument. Originalen arkiveras på förskolans eller skolans expedition och en kopia på sekretesshandlingen ges till lärarstudenten

Lokal lärarutbildare (LLU)

Information och ansvar

- ansvarar för att studenten under sin utbildningstid får möjlighet att skaffa sig insikter om det som högskolans VFU-guide och Högskolans kursplaner föreskriver samt punkter enl. checklista för lokal lärarutbildare.
- vara närvarande och ge studenten respons och stöd
- tydliggöra lärarprofessionens sekretess och läretik
- studenten ges möjlighet att pröva sina kunskaper och värderingar i dialog med arbetslagets medlemmar för att tydliggöra lagets samlade syn på barn/elever, kunskap, verksamhetens uppdrag och genomförande
- möjliggöra för studenten att så tidigt som möjligt själv få ta ansvar, genom att planera, genomföra och följa upp aktiviteter
- involvera studenten i hela lärarbetet
- ge möjlighet för studenten att ta del av verksamheten även mellan VFU-perioderna
- ta del av information, som progressionsmall, VFU-perioder och Nyhetsbrev via högskolornas hemsidor.
- bör om möjligt delta i konferenser och seminarier angående lärarutbildningen som Högskolan eller LSO inbjuder till
- informera om arbetslagets och enskild förskollärare, lärares barn- och elevvårdande arbete (inkl. spec.ped/lärare)
- ge insikter om arbetsfördelning och stödåtgärders anpassning till barn och elevers behov samt åtgärdsprogram
- informera om utvärderingsarbete på arbetslags- och barn-elevnivå
- beskriva hur det pedagogiska bokslutet tas fram, hur det tas tillvara, används och hur det påverkar arbetet och bidrar till förbättringar.
- beskriva samarbetet mellan förskola, skola och hem på arbetslags- och individnivå
- beskriva samarbetet över skolformsgränser och inom skolformer (Kulturskolan, KOMTEK, ELOF)
- informera om förskolan, skolan som en lärande organisation sett ur ett arbetslags- och individperspektiv
- informera om hur det är att vara anställd och arbeta i Söderhamns kommuns förskolor, skolor

Inför VFU

- skriva ner förväntningar på VFU-perioden som sedan delges studenten
- planera tillsammans med studenten för gemensam reflektion med ostörd tid varje vecka i samband med VFU
- ta del av kursinformation från kursansvarig, som bedömningsunderlag

Under VFU

- i början av VFU-perioden tillsammans med student planera innehållet utifrån kursmål, progression, students egna mål samt den aktuella verksamheten
- bekräfta och utmana studenten
- tillsammans med studenten planera för eventuell ”utflykt” till annan verksamhet
- vid egen frånvaro meddela studenten detta samt vem som tar ansvar för studenten under bortavaron
- students frånvaro tas igen så fort som möjligt i direkt anslutning till VFU-perioden, alla dagar ska genomföras innan bedömningsunderlaget skrivs under
- meddela LSO samt VFU-enheten om student uteblir från VFU
- tillsammans med studenten slutgiltigt fylla i bedömningsunderlaget efter hela VFU perioden, skriva under och kopiera var sitt exemplar, innan underlaget lämnas till kursansvarig
- skyndsamt ta kontakt med kursansvarig samt LSO, förskolechef och rektor om det finns risk för att studenten inte kommer att nå målen för VFU

Efter VFU

- lämna bedömningsunderlaget till kursansvarig inför Högskolans examination, som görs av examinator
- spara kopia av bedömningsunderlag till dess student fått lärarexamen för att tydliggöra progression
- meddela LSO samt VFU-enheten förändringar av olika slag, som byte av arbetsplats

Arbetslaget ansvarar för att

- tillsammans med LLU, ta emot studenten och göra den delaktig i arbetslagets hela arbete
- studenten ges möjlighet att pröva sina kunskaper och värderingar i dialog med arbetslagets medlemmar för att tydliggöra lagets samlade syn på barn/elever, kunskap, verksamhetens uppdrag och genomförande
- ge studenten respons och stöd
- uppmuntra studenten till självständighet, men se studenten som någon som är under utbildning
- då LLU är frånvarande stödja studenten.

Samordnare (LSO)

Information och ansvar

- i samråd med Högskolans organisation planera för studentens placering
- ansvarar för att det en gång per år ordnas ett informationsmöte för nya studenter och deras LLU, samt erfarenhetsutbyten och förkovran för våra LLU.
- tydliggöra den lokala handlingsplanen för VFU och dess olika roller och ansvar för berörda
- ansvarar för att hålla förteckningen över lokala lärarutbildare och partnerområden uppdaterad
- meddela VFU-enheten aktuella uppgifter gällande studenters placeringar
- ansvarar för att ta fram underlag som behövs för att klargöra och utveckla uppdraget som LLU och för arbetslagets arbete i VFU
- ansvarar för att studenterna informeras om hur det går till att få anställning i Söderhamns kommun
- informerar Högskolans samordnare och kursansvarig när tveksamheter uppstår om students lämplighet för yrket
- ha kontakt med rektor, LLU, studenter och Högskolans organisation för att säkerställa VFU
- delta i träffar och nätverk för LSO där så är möjligt
- uppmärksamma och följa upp den lokala handlingsplanen för VFU
- rapportera till VFU-enheten vid kännedom om att student uteblivit under VFU-period, sökt studieuppehåll eller studieavbrott
- vid behov stötta LLU, rektor vid risk för att student kan få underkänt betyg i VFU-kurs
- ansvara för att berörda lärare deltar i Högskolans enkätundersökningar gällande VFU samt att utvärderingen analyseras och följs upp
- uppdatera den lokala hemsidan gällande VFU

Möjligheter för lokala lärarutbildare, rektorer och partnerskolor enligt avtal med Högskolorna

Söderhamns kommun har, var för sig, tecknat samverkansavtal med Gävle Högskola, Högskolan i Dalarna och Mittuniversitetet

- Högskolan ansvarar för att lokala lärarutbildare får en relevant utbildning för uppdraget.
- Högskolan ska hålla lokala lärarutbildare informerade om seminarier och föreläsningar och bjuda in till dessa
- högskolan ansvarar för att föra dialog med student och LLU kring den verksamhetsförlagda utbildningen.

Helena Palm-Höijer
Enhetschef utveckling
0270-78524
helena.palmhoijer@soderhamn.se

Magnus Jääger
Lokal samordnare
0270-753 91
magnus.jaager@soderhamn.se

